

Lassi Fordell, berättar om Täfteå bys historia, fisket, vägunderhåll och fritidsbebyggelsen

Några nedslag i Täfteå bys historia

År 1443 är Täfte nämnd första gången i skriftliga källor: Ragnvald var nämndeman och satt i kyrkorådet.

1543 fanns 12 "rökar" i byn

På Gäddas karta (1694): "Täfteå har ved- och timmerskog, mulbete, fiskevatten, kvarnställe, god åkerjord men svaga ängar".

Strider om de rika fiskevattnen finns i domböckerna återgivna, speciellt mellan Sävar- och Täfteåfiskarna.

Värdefullast var nog laxfisket men ibland kunde strömmingen gå till i onaturliga mängder, som tex något år på 1740-talet, då bönderna kunde "räfsa samman årsbehovet innerst i viken".

Allmänningskogarna skyddades med div regleringar under 1800-talet, då efterfrågan på sågat virke steg starkt.

En brofogde skötte vägunderhållet. Senare tillsattes snöplogningsfogdar. 1850 enades byalaget om att byåldermannen hade rätt att kalla samman byborna för plogning och underhåll. Vägen genom byn var ju "kustlandsväg" och viktig för kommunikationen. Tvister om standarden, "skjutsningsplikten" och "gästningstvång" var vanliga.

Idoga människor förenade fiskarens och bondens lott under stora mödor, speciellt under sommarhalvåret givetvis. Rodd och segling var vardagsmat. Arne Jonsson berättade för mig, att rodden ut till Bjuren tog en och en halv timme. För fiskarna var vägen en revolution i möjligheter. Likaså för skogsskötseln. Ägokartans bild av splittrade små skiften vittnar om ägoklyvningar, främst i samband med arvsskiften. Verner Sundström och Arne Jonsson har vittnat för mig om slitet i skogen om vintrarna, när timret med hästforor drogs ut på isen för att buntas och ramas under våren. Som tonåring körde Arne timmer via Fäbodkroken till Skeppsvik för sågning. Planer fanns att anlägga en ångsåg i ett ungefärligt läge vid Barnkolonin, uppenbarligen aldrig verkställd. Ett mindre ambuleringssågverk drevs en tid av en av bönderna.

Med ökat välstånd i bredare lager och utökad lagstadgad fritid växte intresset för fritidsbebyggelse lavinartat främst efter andra världskriget. Alla sökte och söker sig till stränderna och efterfrågan på byggbar tomtmark på Rovågershalvön växte. Naturvårdsintressen och behov av mark för det rörliga friluftslivet har begränsat möjligheten att erhålla tomtmark. Hur kommer det att gå med ett förmodat ökat tryck på fritidstomter när Umeå beräknas växa till 150 000 invånare inom ett par årtionden?

Lassi F (april 2007)